

Alkalické kovy

Plamenové zkoušky

Pomůcky: kancelářská sponka, kahan, zkumavka, laboratorní kleště (kolíček na prádlo), rozprašovače.

Chemikálie: LiNO_3 , NaNO_3 , KNO_3 , roztok HCl ($c = 0,1 \text{ mol/dm}^3$), ethanol zředěný vodou (1:1)

Postup:

- Kancelářskou sponku narovnáme, vyrobíme na ní malé očko a vložíme do laboratorních kleští nebo do kolíčku na prádlo.
- Ponoříme několikrát drátek do roztoku zředěné kyseliny chlorovodíkové a vyžiháme ho v plameni.
- Potom naberte na „očko“ drátu příslušnou sůl a vložíme do plamene.
- Při každém novém důkazu drátek nejprve ponoříme do kyseliny chlorovodíkové a vyžiháme.
- Důkazové reakce v plameni lze provádět pomocí rozprašovače, roztok soli ve zředěném ethanolu stříkáme do plamene.

Tabulka:

Kation	Název kationtu	Barva plamene
Li^+		
Na^+		
K^+		

Příprava Glauberovy soli

Pomůcky: váhy, laboratorní lžička, odměrný válec, kádinka (250 cm^3), kahan, trojnožka, síťka, skleněná tyčinka, filtrační nálevka, stojan, filtrační kruh, krystalizační miska

Chemikálie: síran sodný

Postup:

- 10 g bezvodého síranu sodného rozpustíme ve 100 cm^3 horké destilované vody.
- Roztok zfiltrujeme a necháme v klidu v krystalizační misce (alespoň jeden den).
- Vyloučí se krystaly dekahydrátu síranu sodného.

Výpočet:

Vypočítejte teoretický výtěžek dekahydrátu síranu sodného.

Vlastnosti alkalických hydroxidů

Pomůcky: skleněná miska, kapátko, pinzeta, hodinové sklo

Chemikálie: hydroxid sodný, kyselina chlorovodíková ($w = 0,1$)

Postup:

- Na misku vložíme pomocí pinzety několik peciček hydroxidu sodného, přikryjeme hodinovým sklem a necháme v klidu do následujícího dne.
- Druhý den přikápneme roztok kyseliny chlorovodíkové a pozorujeme uvolňující se oxid uhličitý (šumění).

Rovnice:

Kovy alkalických zemin

Plamenové zkoušky

Pomůcky: kancelářská sponka, kahan, zkumavka, laboratorní kleště (kolíček na prádlo), rozprašovače.

Chemikálie: $\text{Ca}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Sr}(\text{NO}_3)_2$, $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$, roztok HCl ($c = 0,1 \text{ mol/dm}^3$), ethanol zředěný vodou (1:1)

Postup:

- Kancelářskou sponku narovnáme, vyrobíme na ní malé očko a vložíme do laboratorních kleští nebo do kolíčku na prádlo.
- Ponoříme několikrát drátek do roztoku zředěné kyseliny chlorovodíkové a vyžeháme ho v plameni.
- Potom naberte na „očko“ drátu příslušnou sůl a vložíme do plamene.
- Při každém novém důkazu drátek nejprve ponoříme do kyseliny chlorovodíkové a vyžeháme.
- Důkazové reakce v plameni lze provádět pomocí rozprašovače, roztok soli ve zředěném ethanolu stříkáme do plamene.

Tabulka:

Kation	Název kationtu	Barva plamene
Ca^{2+}		
Sr^{2+}		
Ba^{2+}		

Hoření a hašení hořčíku

Pomůcky: síťka, kahan, stříčka s vodou

Chemikálie: hořčíková páska (popř. práškový **hořčík**)

Postup:

- Asi 2 - 3 g práškového hořčíku ve tvaru kužele (nebo hořčíkovou pásku) umístíme na síťku a zapálíme.
- Na žhnoucí kov přikapáváme ze stříčky vodu.
- Hořčík hoří intenzivněji, protože reaguje nejen s volným, ale i vázaným kyslíkem.
- Při práci používáme ochranný štít!

Rovnice: